

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Kistos NL 1 B.V.
T.a.v. de directie
Alexanderstraat 18
2514JM Den Haag

08 FEB 2024

Datum 08 februari 2024
Betreft Mer-beoordeling proefboring in mijnbouwblok M11.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

T.M.W. Blankendaal

T 070 379 7388

t.m.w.blankendaal@minezk.nl

Ons kenmerk

PDGGO-DTDO / MER-33008

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Geachte directie,

Hierbij treft u een mer-beoordelingsbeslissing van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, waarbij een m.e.r.-beoordeling is uitgevoerd ten behoeve van het uitvoeren van een evaluatieboring en een sidetrack boring in mijnbouwblok M11 op de coördinaten X = 654850, Y = 5930500 (ED50/UTM31N), 53° 29' 55.489" NB en 05° 19' 59.462" OL (ETRS89) gelegen circa 9 km uit de kust van Terschelling.

In deze mer-beoordeling wordt nader gemotiveerd waarom er voor de voorgenomen activiteit geen milieueffectrapport behoeft te worden opgesteld.

Het besluit is als volgt opgebouwd:

1. Onderwerp
2. Procedure
3. Betrokken organisaties
4. Inhoudelijke beoordeling
5. Beslissing
6. Beroepsprocedure

Tegen deze beslissing is geen bezwaar mogelijk.

1. Onderwerp

Op 27 november 2023 is een verzoek met een aanmeldnotitie en AERIUS-berekeningen (hierna: mededeling) ingevolge artikel 7.16, eerste lid, van de Wet milieubeheer ontvangen van Kistos NL 1 B.V. (hierna: Kistos) te Den Haag. Op grond van artikel 4.94 van de invoeringswet Omgevingswet (verder: invoeringswet Ow) geldt een mededeling van het voornemen als bedoeld in artikel 7.16, eerste lid, van de Wet milieubeheer als een mededeling bedoeld in artikel 16.45, eerste lid, van de Omgevingswet (hierna: Ow).

Het voornemen van Kistos is het verrichten van een milieubelastende activiteit (hierna: mba) en is de aanleiding voor het doen van de mededeling.

De mededeling betreft het voornemen voor het uitvoeren van een proefboring met indien benodigd een sidetrack boring in mijnbouwblok M11.

De mededeling bestaat uit de volgende documenten:

- M.e.r.-aanmeldnotitie, kenmerk BI3258-RHD-ZZ-XX-RP-Z-0001, 24 november 2023.
- AERIUS, kenmerk S4DWhg35HxJR, 6 november 2023.
- AERIUS, kenmerk Rz95kh1jvg31, 6 november 2023.
- Notitie / Memo Aanvullende informatie gasboring M11, BJ5820-IB-ME-240124-1302, 24 januari 2024

De documenten zijn betrokken bij de mededeling.

Vóór de omgevingsvergunning kan worden afgegeven, moet op basis van het voornemen, een mer-beoordeling zijn uitgevoerd.

2. Procedure

Op grond van artikel 16.43, eerste lid, onder b, van de Ow juncto artikel 11.6, tweede lid van het Omgevingsbesluit (hierna: Ob) zijn in bijlage V van dat besluit de projecten aangewezen ten aanzien waarvan het bevoegd gezag moet beoordelen of zij zodanig aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, dat een milieueffectrapport moet worden opgesteld

Het voorgenomen verrichten van de mba is aangewezen in categorie B4¹ van bijlage V van het Ob, zodat op grond van artikel 16.43, eerste lid, onder b, van de Ow een mer-beoordeling moeten uitvoeren. Hierbij dient de staatssecretaris op grond van artikel 16.43, derde lid van de Ow rekening te houden met de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn.

Bevoegd gezag

Ingevolge artikel 4.10, eerste lid van het Ob, is de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de staatssecretaris) bevoegd om de mer-beoordeling uit te voeren.

---

¹ De oprichting, wijziging of uitbreiding van een diepboring

3. Betrokken organisaties

Ten aanzien van de beoordeling van de mededeling zijn er geen wettelijk aangewezen adviseurs. Desondanks heeft de staatssecretaris in dit geval een aantal decentrale overheden in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de mededeling met de mogelijkheid de staatssecretaris te adviseren.

- Het team natuurvergunningen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV);
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO)
- De Inspecteur-generaal der Mijnen (Staatstoezicht op de Mijnen, hierna: SodM).

Adviezen

- LNV heeft een advies uitgebracht en aangegeven dat, gelet op de stikstofdepositie en het voornemen om extern te salderen, een vergunning nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming. Met de invoering van de Ow is dat per 1 januari 2024 een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.
- RVO heeft advies uitgebracht en aangegeven dat de toetsing nog niet volledig kan worden uitgevoerd omdat de effectenbeoordeling met name ingaat op de zomerperiode en daardoor niet heel jaar rond is beschouwd. Daarnaast is een nadere onderbouwing gewenst over de tijdsduur van het fakkelen. Naar aanleiding van het advies is de mededeling op 25 januari 2024 aangevuld.
- Door SodM is advies uitgebracht ten aanzien van de beoordeling van de kenmerken, de plaats en de kenmerken van het potentiële effect van het project.

De adviezen zijn verwerkt in de overwegingen met betrekking tot de beslissing op de mer-beoordeling.

4. Inhoudelijke beoordeling

Op grond van de relevante resultaten van eerder uitgevoerde controles en andere beoordelingen van gevolgen voor het milieu, zoals bedoeld in artikel 16.43, derde lid van de Ow en de voor dit project relevante criteria in Bijlage III van de Europese m.e.r.- richtlijn 2011/92/EU, zoals gewijzigd bij Richtlijn 2014/52/EU van 16 april 2014, is beoordeeld of een milieueffectrapport moet worden opgesteld:

I. Kenmerken van het project

a. Omvang en ontwerp van het gehele project;

Het voorgenomen project betreft het uitvoeren van een evaluatie en sidetrack boring. De duur van de boringen wordt geschat op een periode van 3 maanden.

De omvang en het project zijn niet in die mate bijzonder of afwijkend ten opzichte van vergelijkbare projecten, dat er zodanig aanzienlijke milieueffecten kunnen ontstaan dat een milieueffectrapport moet worden opgesteld

b. Cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;

Onder III Kenmerken van het potentiële effect sub f wordt nader ingegaan op cumulatie.

c. Gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit;

De evaluatie en sidetrack boring betreft een tijdelijke activiteit waarbij het gebruik van de zeebodem beperkt is, gezien het boren slechts 3 maanden duurt. Het project maakt gebruik van relatief beperkte hoeveelheden reguliere natuurlijke hulpbronnen, zoals water voor boorspoeling. Er zijn geen zodanig aanzienlijke milieueffecten te verwachten dat een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

d. Productie van afvalstoffen;

Tijdens de boorfase wordt gebruik gemaakt van boorspoeling. Enerzijds op waterbasis, anderzijds op oliebasis. De gebruikte boorspoeling wordt afgevangen en doelmatig verpakt voor transport naar een erkend verwerker. Hierbij wordt zoveel mogelijk olie teruggewonnen voor hergebruik.

Andere afvalwaterstromen die ontstaan zijn de lozing van regen-, schrob- en spoelwater van de dekken van het boorplatform en sanitair afvalwater van de accommodaties. Uit de aanmeldnotitie volgt dat de lozingen voldoen aan de emissie-eisen vastgesteld in Hoofdstuk 9 van de mijnbouwregeling. Hoewel de toets aan de mijnbouwregeling niet wordt uitgevoerd in het kader van de m.e.r.-beoordelingsprocedure geeft het wel inzicht in de beperkte impact op het milieu.

De overige afvalstoffen, zoals gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen in verpakking, worden gescheiden opgeslagen en afgegeven aan een erkend verwerker.

e. Verontreiniging en hinder;

Als gevolg van het voorgenomen project kunnen verschillende emissies optreden. In deze paragraaf wordt per relevant milieuaspect het mogelijke effect beschouwd.

1e. Emissies naar de Lucht;

Bij het uitvoeren van de evaluatieboring ontstaan als gevolg van verbrandingsgassen op locatie tijdelijke emissies naar de lucht. Uit de AERIUS-berekening, welke bij de mededeling is gevoegd, volgt dat er een berekende stikstofdepositie optreedt van 0,02 mol/ha/jaar op het nabijgelegen Natura 2000 gebied Duinen Terschelling. Kistos is voornemens om die depositie extern te salderen. Hiervoor is een principe overeenkomst afgesloten met enkele agrarische bedrijven die geschikt zijn als saldogever. Rekening houdend met de afroomfactor² van 30% is er voldoende saldo om ervoor te zorgen dat op geen enkel stikstofgevoelig Natura 2000-gebied een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/jaar optreedt.

---

² De afroomfactor geeft aan, welk deel van de berekende depositie van de salderingssituatie niet gebruikt kan worden.

Gelet op de stikstofdepositie en het extern salderen daarvan is een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig. LNV is het bevoegd gezag voor de behandeling van die aanvraag.

PDGGO-DTDO / MER-33008

Naast stikstof is er ook de emissie van fijnstof. De evaluatieboring wordt in de Noordzee uitgevoerd op circa 9 km van de kust van Terschelling. De heersende achtergrondwaarden van PM10 en PM2,5 zijn naar verwachting laag. Daarnaast gaat het om tijdelijke emissies. Het is niet te verwachten dat de ontstane fijnstof emissie een significante negatieve gevolgen heeft voor het milieu.

In Nederland ligt het daggemiddelde en uurgemiddelde zwaveldioxideconcentraties sinds respectievelijk 1994 en 1990 onder de norm. Overschrijding van de uurgemiddelde zwaveldioxideconcentraties is voor het laatst opgetreden in 1998. Het is niet te verwachten dat de zwavelemissie van een dermate omvang is dat significante negatieve effecten op het milieu zijn te verwachten.

Gelet op voorgaande zijn geen significante negatieve effecten te verwachten waarvoor een milieueffecten rapportage moet worden opgesteld

2e. Soorten;

Door het uitvoeren van de boring zal geen verstoring of eventueel fysieke schade optreden op beschermde Habitatrichtlijn- en/of Vogelrichtlijnsoorten. Op basis van de effectbeoordeling als bijlage toegevoegd aan de aanmeldnotitie blijkt dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden voor diersoorten die beschermd zijn onder het soortendeel van de Wet natuurbescherming. De gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten is ook niet in het geding.

RVO merkt in het advies op dat effectenbeoordeling enkel ingaat op de zomerperiode en niet is beoordeeld over een heel kalenderjaar. Daarnaast is aangegeven dat een nadere toelichting is gewenst op de tijdsduur van het fakkelen. In reactie daarop heeft Kistos een aanvullende memo opgesteld, datum 24 januari 2024. Uit de aanvullingen volgt dat de zomerperiode de meest ongunstige periode is en dat daarmee de ecologische effecten worst-case voor het gehele kalenderjaar zijn beschouwd. Ook voor de fakkel activiteiten geldt dat deze worst-case zijn beschouwd. Het is aannemelijk dat de beoogde tijdsduur van het fakkelen niet volledig nodig is. Dit hangt af van het verloop van de test en het verkrijgen van de benodigde informatie.

Gelet op de effectenbeoordeling zijn er geen significante negatieve milieueffecten te verwachten. Ten overvloede wordt opgemerkt dat RVO het bevoegd gezag is voor de Flora- en fauna-activiteiten waar voorgenomen project op ziet.

3e. Geur;

Er is van de voorgenomen activiteiten geen geuroverlast te verwachten.

4e. Geluid;

Bij het uitvoeren van de evaluatieboring ontstaat zowel boven als onderwatergeluid. In de nabijheid de boorinstallatie zijn geen geluidsgevoelige

objecten gelegen. De geluidseffecten op vogels zijn beschouwd in de effectenbeoordeling soorten onder *sub 2. Soorten*.

PDGGO-DTDO / MER-33008

Voor het onderwatergeluid geldt dat dit ook onderdeel uitmaakt van de effectenbeoordeling op soorten. Er worden meerdere maatregelen toegepast ter bescherming van de zeezoogdieren. Maatregelen bestaan uit het heien met een geluidreducerende sleeve, een Acoustic Deterrent Device welke in het water wordt gehangen om zeezoogdieren te verdrijven en een slow start welke de nog aanwezige zoogdieren de kans geeft het gebied te verlaten voordat er op volledige kracht wordt geheid.

Gelet op de getroffen maatregelen en de korte duur van de activiteit zijn geen significante negatieve milieueffecten te verwachten waarvoor een milieueffecten rapportage moet worden opgesteld.

5e. Licht.

Het boorplatform wordt uit veiligheidsoverwegingen in nacht verlicht. Tijdens de boring zal er meer licht aanwezig zijn. De verlichting zal echter zodanig zijn afgesteld en afgeschermd dat hinderlijke lichtstraling voor de omgeving zo veel als mogelijk wordt voorkomen. geen significante nadelige milieueffecten te verwachten.

f. Risico's van zware ongevallen en/of rampen;

Ten behoeve van de evaluatieboring zijn geen redenen om te verwachten dat er een groot risico is op het ontstaan van een zwaar ongeval. Het project ligt op een afstand van 9 kilometer van de kust van Terschelling. Gelet daarop zijn er geen kwetsbaar of beperkt kwetsbare objecten in de directe nabijheid van het project.

g. Risico's voor de menselijke gezondheid.

De risico's voor de menselijke gezondheid wordt voornamelijk beïnvloed door de milieuaspecten lucht, geluid en veiligheid. Gelet op voorgaande overweging zijn er geen specifieke risico's die de gezondheid beïnvloeden.

II. De locatie van het project

a. Het bestaande en goedgekeurde landgebruik;

De activiteit vindt plaats in de Noordzee op een afstand van 9 kilometer uit de kust van Terschelling. De evaluatieboring past binnen het Noordzee beleid voor het winnen van gas uit de Noordzee.

b. Relatieve rijkdom aan en beschikbaarheid, kwaliteit en regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen in het gebied en de ondergrond ervan

Het project heeft geen permanente gevolgen voor de relevante natuurlijke hulpbronnen van het gebied.

c. Het opnamevermogen van het natuurlijk milieu, met in het bijzonder aandacht voor diverse typen gebieden

Het dichtstbijzijnde stikstof gevoelige Natura 2000-gebied is Duinen Terschelling, gelegen op 9 kilometer ten zuiden van de locatie. Onderdeel van voorliggende mededeling zijn twee AERIUS-berekeningen. Uit deze berekeningen volgt dat door het extern salderen van de stikstofdepositie er door de voorgenomen activiteit geen toename van stikstofdepositie optreedt op de Natura 2000-gebieden

III. Kenmerken van het potentiële effect

a. Orde van grootte, aard en het ruimtelijk bereik van de effecten

De eerder beschreven (negatieve) milieueffecten beperken zich tot de directe omgeving van de boorlocatie.

b. Het grensoverschrijdende karakter van het effect

Uit de m.e.r.-aankomstnotitie volgt dat het bereik van de potentiële (negatieve) milieueffecten van de evaluatieboring beperkt blijft tot de directe omgeving. Derhalve zijn geen grensoverschrijdende effecten te verwachten.

c. De intensiteit en de complexiteit van het effect

Uit de m.e.r.-aankomstnotitie volgt dat het bereik van de potentiële (negatieve) effecten van de evaluatieboring beperkt blijft tot de directe omgeving van de boorlocatie. De beperkte milieueffecten zijn niet complex en worden tot een minimum beperkt.

d. De waarschijnlijkheid van het effect

Per milieuthema is omschreven of (negatieve) milieueffecten te verwachten zijn en welke maatregelen de mogelijke effecten beperken. Gelet daarop is de waarschijnlijkheid voor het optreden van een negatief effect tot het minimum beperkt.

e. De verwachte aanvang, duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;

Het uitvoeren van de boringen is een tijdelijke activiteit van circa 3 maanden. Voor de boringen is omschreven of (negatieve) milieueffecten te verwachten zijn en welke maatregelen de mogelijke effecten beperken. De te verwachten milieueffecten zijn grotendeels omkeerbaar.

f. Cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;

Cumulatie betreft het samenvallen van de effecten met andere projecten in de omgeving. Door rekening te houden met cumulatie van effecten wordt beoogd te voorkomen dat een opeenstapeling van op zichzelf staande kleine effecten uiteindelijk leiden tot significant negatieve milieueffecten. Op het moment van indiening en tijdens de totstandkoming van dit besluit zijn geen andere projecten bekend die cumulatie zouden kunnen veroorzaken met het in de aankomstnotitie omschreven project.

g. Mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

In voorgaande overweging onder I Kenmerken van het project is hier per milieu thema nader op ingegaan.

PDGGO-DTDO / MER-33008

5. Beslissing

Uit de mededeling volgt dat het uitvoeren van de evaluatie en sidetrack boring niet leidt tot significante nadelige milieugevolgen. De nadere afweging van de milieueffecten door het opstellen van een milieueffectrapport is om die reden niet noodzakelijk.

6. Beroepsprocedure

Gelet op het bepaalde in artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht is de m.e.r.-beoordeling een voorbereidingsbeslissing voor de beslissing op de aanvraag om omgevingsvergunning. Tegen deze voorbereidingsbeslissing kan geen bezwaar worden gemaakt.

In een later stadium kunnen zienswijzen worden ingediend tegen het ontwerpbesluit op de aanvraag om omgevingsvergunning. Daarbij kunt u uw eventuele bezwaren tegen de voorbereidingsbeslissing aangeven. Deze zullen bij de beoordeling van de zienswijzen worden betrokken. Tegen het besluit om een omgevingsvergunning te verlenen, kan vervolgens beroep worden ingesteld bij de rechtbank.

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze,

ing. J. Visser MSc
MT-lid Directie Transitie Diepe Ondergrond